

Editie Nr. 45
Juni/Juli 2026

Informatiebulletin van SAS.

Verschijnt 2 maal per jaar.

SAS heeft een speciale band met de Scholengemeenschap Augustinianum met name voor vergaderingen en andere faciliteiten.

Bestuur SAS:

mw J.M.M. (José) van Diepen, voorzitter
ir. A. F. (Frans) Ang (penningmeester)
drs. T.A.M. (Dick) van Diepen, secretaris
drs. H.A.M. (Harrie) Meelen, lid *
dhr. P.G.N. (Niel) van Beek, lid managementteam Augustinianum*
drs. I. (Ingrid) van Neer-Bruggink, o.a. oud-medewerker Augustijns Instituut.

Comité van aanbeveling :

Pater P. Clement, (oud-provinciaal Augustijnen Nederland)*
Paul Haarhuis (oud-proftennisser/tenniscoach) *
*** Beide zijn oud-leerlingen van SG Augustinianum Eindhoven**
Mw. D. (Dineke) van der Bijl-Tromp, Heemstede,
zus van wijlen pater Ton Tromp OSA

Secretariaat SAS: P/a Baden Powellstraat 5
5212 BW 's-Hertogenbosch

Tel.: 06 38485000

Handelsregister 17137050
Donaties: IBAN NL93RAB00350727295
t.n.v. Stichting SAS Eindhoven

Contact met het secretariaat:

Info@sas-papua.nl

Voor contacten met de penningmeester:

Financien.sas@gmail.com

Voor meer informatie kunt u ook terecht op de website van SAS:

www.SAS-Papua.nl

Beste SAS-relatie, donateur en/of lezer van het SAS- bulletin, Deze nieuwe editie van de nieuwsbrief van gaat vooral over informatie van scholen en internaten in Papua, die SAS ondersteunt met uw giften en donaties. Ditmaal vooral info vanuit Manokwari. Ook maakt u kennis met de studenten die een studiebeurs via SAS ontvangen.

Informatie over de bestuurlijke activiteiten van SAS.

Normaliter vergadert het SAS-bestuur tweemaal per jaar, naast de specifieke bijeenkomsten zoals overleg met derden (Kerstactie Augustinianum, communicatie met de bank, KvK of notaris) en publicatie van de Nieuwsbrief tweemaal per jaar.

Bestuursvergaderingen gaan voornamelijk over de besteding van de financiële middelen die SAS jaarlijks binnenkrijgt en die wij al decennialang zorgvuldig beheren. Zo is er dit jaar weer een substantieel bedrag geschonken (legaat), waarvoor een goede bestemming wordt gezocht, in overleg met de opgeleide en verantwoordelijke Augustijnen in Papua.

Alles gebeurt in overeenstemming met de doelstellingen van SAS in relatie tot de reële wensen van de scholen, studenten, leraren en internaten in Papua. De communicatie vergt veel tijd en inspanningen.

De vergaderingen vinden altijd plaats in het gebouw van Scholengemeenschap Augustinianum, waar SAS de aanwezige faciliteiten kan benutten.

De fysieke nieuwsbrief van SAS informeert momenteel zo'n 190 lezers, donateurs en betrokken en wordt aan ± 35 personen en organisaties digitaal verstuurd. Wilt u daar deel van uitmaken, laat dit dan aan het secretariaat weten aub.

Er is een nieuw bestuurslid, mw. Ingrid van Neer-Bruggink, Zij gaat de website van SAS beheren en actualiseren en de informatievoorziening via Facebook optimaliseren

De financiële verantwoording over 2025 komt in de volgende editie van de Nieuwsbrief.

Heeft u als lezer vragen of wilt u een stukje plaatsen in de Nieuwsbrief, neem dan contact op met het secretariaat.

Kennismaking met mw. Ingrid van Neer- Bruggink, nieuw bestuurslid van SAS.

Het bestuur van SAS heeft mij gevraagd om deel te gaan uitmaken van het bestuur, mede vanuit mijn ruime ervaring met het Augustijns Instituut en als redacteur van het magazine Augustijns Forum. Ik heb daar graag en positief op gereageerd.

Van school naar Bibliotheek Augustijns Instituut

Van huis uit ben ik een docent klassieke talen en heb ik geen opleiding voor ICT gevolgd. Na een aantal jaren gewerkt te hebben in het onderwijs, werd ik in 1995 bibliothecaris op het Augustijns Instituut. Mijn man, Joost van Neer, werkte toen al op het Augustijns Instituut als vertaler en onderzoeker. Op het instituut, gevestigd in klooster Mariënhage in Eindhoven, was een zeer grote collectie filosofie, theologie, patristiek, klassieken en geschiedenis aanwezig. Al die circa 45.000 boeken moesten gesaneerd, verhuisd, schoongemaakt worden en de catalogus moest worden gedigitaliseerd. Na automatiseringsproject en toen vertalingen van Augustinus' preken bekend werden, kwamen er nieuwe taken bij: websitebeheer, rondleidingen, lezingen over Augustinus en augustijnse spiritualiteit en de redactie van het magazine Augustijns Forum. Langzaam werd duidelijk dat het Augustijns Instituut niet langer zelfstandig kon voortbestaan: de financiën raakten op en de augustijnen werden te oud. De kerncollectie werd vanaf 2016 overgedragen aan de Tilburg University die ook een vestiging heeft in Utrecht: de TST aan de Nieuwegracht 65. De augustijnen verhuisden in 2016 naar het wooncomplex Gagelbosch in Eindhoven. Het instituut heeft nog tot en met 2022 in Utrecht gefunctioneerd.

v.l.n.r.: Hans Hulshoff OSA, Ben Noords OSA, Piet Tuyp OSA, Henk Orisu, Frans Jonkergauw OSA, Piet Giesen OSA, Ton Tromp OSA. Een foto uit 2016. Deze augustijnen 'van het eerste uur' zijn inmiddels overleden.

Bron: <https://www.augustijnen.nl/C89-De-augustijnen-in-Papua-Barat.html>

Augustijnse missionarissen met een goed verhaal

Rond 2000 keerden ook de meeste augustijnse missionarissen uit Frankrijk, Bolivia en Papua-Barat terug naar Nederland. Bisschop Piet van Diepen heeft na zijn terugkeer in Eindhoven de SAS opgericht. Ben Noords, Hans Hulshof en Piet Tuyp deelden hun verhalen al eerder in Augustijns Forum en op de site van www.augustijnen.nl. Later ontstond het idee om het levensverhaal van die augustijnen te noteren en te bundelen. Veel van hun werk was immers niet bekend, augustijnen zijn zeer bescheiden mensen: "We hebben gewoon ons werk gedaan." Van dat project 'Levende stenen' werd Frans Savelkoul in 2016 de kartrekker. We hebben veel augustijnen geïnterviewd. Ton Tromp was zo'n geweldige verteller, lees zijn brieven met alledaagse gebeurtenissen er maar op na. Zulke informatie motiveert mensen voor meer support voor de scholen in Papua.

Internationale uitwisseling

Sinds januari 2023 werk ik als coördinator familiepastoraat in de Lambertusparochie Helmond.

Hopelijk lukt het ook om scholen in Maripi, Manokwari en Sorong, die SAS ondersteunt, te verbinden met scholen in Nederland. De Scholengemeenschap Augustinianum is hiermee al op de goede weg. Het is mooi wanneer jongeren via hun eigen socials contact leggen met leeftijdsgenoten uit andere landen, andere culturen. Vriendschap verbindt en juist vriendschap en een open houding naar elkaar zijn sterke kenmerken van de augustijnse spiritualiteit. Binnen SAS wil ik

me inzetten voor een actuele en aantrekkelijke website en meer berichtjes op Facebook voor de donateurs.

Opbrengst KERSTMARKT 2025

Zoals elk jaar was ook in december 2025 de kerstmarkt op SG Augustinianum weer een gezellige en succesvolle editie. Het SAS-standje werd in ruime mate bezocht. Daar konden we leerlingen en bezoekers informatie en uitleg geven over de ondersteuningsprojecten voor scholen en internaten in Papua.

De opbrengst voor SAS dit jaar was: **€ 2000,-**.

Hiervoor onze welgemeende dank.

Studie-ervaringen en bedankbrieven van studenten die door SAS ondersteund worden.

Enkele malen per jaar krijgt SAS brieven van Papua-studenten binnen die via een studiebeurs van o.a. SAS hun opleiding kunnen volgen en afmaken. Zij willen op deze wijze hun dankbaarheid uitspreken voor de financiële ondersteuning die zij als ontvanger van het SAS-beurzenprogramma krijgen. Ook houden zij ons en u graag op de hoogte van hun vorderingen en ervaringen op vreemde instituten, v r van huis en haard. Hieronder volgt een summiere indruk en samenvatting van hun dankbrieven en wederwaardigheden tijdens hun studie.

- # Zij zijn dankbaar voor de zegen en steun van God en de stimulans die zij van SAS krijgen om hun leven, hun studie en ontwikkeling op de geboden verantwoordelijke wijze in te vullen.
- # Het leven op school is zowel uitdagend als waardevol. Elke dag volgen zij lessen waarin de leraren niet alleen begeleiden in academische kennis, maar ook in het ontwikkelen van een goed karakter en discipline. Zo leren zij verschillende vakken, zoals wiskunde, natuurwetenschappen, talen en sociale wetenschappen, die hen ook helpen om zich voor te bereiden op verdere studie en op de toekomst.
- # Ze zijn bovenal blij en trots dat zij als Papua-studenten zijn uitverkozen om de kosten voor studie en verblijf vergoed te krijgen via dit programma, aangezien hun ouders die (vaak) niet kunnen betalen.
- # Uit hun brieven en contacten blijkt dat zij z er dankbaar zijn deel te mogen uitmaken van deze gemeenschap, waar onderwijs en karaktervorming hand in hand gaan.
- # Het wonen in het internaat is eveneens een zeer waardevolle ervaring. Daar leren zij samenleven met vrienden die uit verschillende achtergronden en culturen afkomstig zijn.
- # Bovenal zijn ze erg dankbaar voor de vrijgevigheid en financiële steun via het beursprogramma, ze voelen zich absoluut verantwoordelijk voor de kansen die hen geboden worden.
- # Ook passen zij zich vrij snel en gemakkelijk aan de studieomgeving en maatschappelijke situatie aan.
- # De in totaal 15 betrokken studenten (j/m) volgen meerendeels hogere opleidingen aan Hogere Scholen en Universiteiten en de rest volgt de SMAS Katolik Villanova in Manokwari, West Papua.
- # Zij wonen in kosthuizen, pensions en internaten die vergelijkbaar zijn qua sfeer met hun oude school in Manokwari. Ze leren onder begeleiding studie en een betekenisvolle dagelijkse routine te combineren.
- # Op regelmatige tijden informeren en communiceren zij met de paters van St. Villanova High School, met name pater Stevanus, OSA en pater Hilla Zoro, OSA, die voor hen de financiën beheren. Het gaat dan vooral over de vervaldata voor huur, collegegeld, reiskosten en andere studiekosten.

Door middel van deze uitwisseling kunnen wij als SAS hun groei en ontwikkeling indirect blijven volgen.

VERSLAG VAN SITUATIE EN STAND VAN ZAKEN M.B.T. SCHOLEN EN INTERNATEN IN MANOKWARI

Met vreugde en dankbaarheid bieden wij u hierbij ons verslag aan over de ontwikkelingen binnen de school- en internaatgemeenschappen van Manokwari gedurende het eerste kwartaal van 2026. Allereerst willen wij onze welgemeende en hartelijke dank uitspreken voor de voortdurende hulp, betrokkenheid en financiële ondersteuning die wij van u mogen ontvangen. Uw steun is van zeer grote betekenis voor de continuïteit van het lesgeven, de vorming van de leerlingen en het functioneren van de internaten. In dit verslag geven wij u een overzicht van de leerlingenaantallen, de personele bezetting, de dagelijkse gang van zaken en de belangrijkste activiteiten die gedurende de voorbije drie maanden binnen onze instellingen hebben plaatsgevonden. **Hilarius Soro, OSA**

1. JAN FRANK MARIPI KLEUTERSCHOOL

De Jan Frank Maripi Kleuterschool telde in het eerste kwartaal in totaal 30 kleuters, begeleid door 2 leerkrachten. Van deze 30 kinderen was 1 leerling geplaatst in klas A en 29 leerlingen in klas B. De schoolpopulatie bestond uit 15 jongens en 15 meisjes. Naar etnische afkomst waren 12 kinderen van Papoea-herkomst en 18 kinderen van niet-Papoea-herkomst. Wat religieuze achtergrond betreft waren 1 kind moslim, 11 kinderen katholiek en 18 kinderen protestants. De leeftijdsopbouw bestond uit 1 kind van 4–5 jaar en 29 kinderen van 5–6 jaar.

De lessen worden dagelijks verzorgd van 07.30 uur tot 11.00 uur. Tijdens deze lestijden ontvangen de kinderen basisvorming in het herkennen van letters en cijfers, kleuren, tekenen en eenvoudige voorbereidende schrijf- en lees oefeningen. Gedurende dit kwartaal hebben de leerkrachten het thema

“Beroepen” op praktische wijze geïntroduceerd door de kinderen mee te nemen op educatieve excursies naar het Regionale Politiehoofdkantoor van West-Papoea en naar het kantoor van de Gouverneur van West-Papoea.

Op basis van het beroep van de ouders kan de leerlingengroep als volgt worden onderverdeeld:

- 13 kinderen hebben ouders die werkzaam zijn als ambtenaar of politiefunctionaris;
- 12 kinderen hebben ouders die in de particuliere sector werkzaam zijn;
- 5 kinderen hebben ouders met een zelfstandig beroep.

2. VILLANOVA KATHOLIEKE JUNIOR HIGH SCHOOL

De Villanova Katholieke Junior High School beschikte gedurende het eerste kwartaal over 21 docenten en 5 personeelsleden. Het totaal aantal leerlingen bedroeg 320. Daarnaast hebben 23 leerlingen de school verlaten of zijn overgeplaatst wegens verhuizing van de ouders, persoonlijke omstandigheden of disciplinaire redenen. De verdeling over de leerjaren was:

- klas 7: 92 leerlingen;
- klas 8: 129 leerlingen;
- klas 9: 99 leerlingen.

De school telde 161 jongens en 159 meisjes. Naar etnische achtergrond waren 255 leerlingen Papua en 65 leerlingen niet-Papua. Religieus gezien waren er 140 katholieke en 180 protestantse leerlingen.

De lessen vinden dagelijks plaats van 07.30 uur tot 13.15 uur en worden voorafgegaan door een gezamenlijke ochtendbijeenkomst met docenten van 07.00 uur tot 07.30 uur.

Wat betreft de sociaal-economische achtergrond van de gezinnen:

- 125 leerlingen hebben ouders die werkzaam zijn als ambtenaar;
- 31 leerlingen hebben ouders in de particuliere sector;
- 45 leerlingen hebben zelfstandig ondernemende ouders;
- 93 leerlingen hebben ouders die landbouwer of visser zijn;
- 26 leerlingen hebben ouders die werkzaam zijn als chauffeur of in soortgelijke beroepen.

Van de totale leerlingengroep komen 194 leerlingen uit Manokwari en 126 leerlingen van daarbuiten.

Hierdoor verblijven:

- 165 leerlingen in het internaat;
- 129 leerlingen bij hun ouders;
- 26 leerlingen bij familieleden.

De school biedt de volgende buitenschoolse activiteiten aan: Engelse Club; Muziek; Journalistiek en Schrijven en Futsal.

3. VILLANOVA KATHOLIEKE SENIOR HIGH SCHOOL

De Villanova Katholieke Senior High School telde 32 docenten en 6 personeelsleden.

Het aantal leerlingen bedroeg in totaal 292, verdeeld als volgt:

- klas 10: 110 leerlingen;
- klas 11: 105 leerlingen;
- klas 12: 77 leerlingen.

Er waren 153 jongens en 139 meisjes. Naar afkomst waren 210 leerlingen Papua en 82 leerlingen niet-Papua. Religieus gezien waren 170 leerlingen katholiek en 122 leerlingen protestants.

De leeftijden varieerden van 14 tot 20 jaar.

Op basis van het beroep van de ouders:

- 84 leerlingen hebben ouders die ambtenaar zijn;
 - 44 leerlingen hebben ouders in de particuliere sector;
 - 111 leerlingen hebben ouders die landbouwer of visser zijn;
 - 53 leerlingen hebben ouders die chauffeur, motortaxichauffeur of vergelijkbaar werk verrichten.
- Van de 292 leerlingen hebben 98 leerlingen ouders in en 194 leerlingen ouders buiten Manokwari. In totaal verblijven 226 leerlingen in het Mendel

Jongensinternaat en het Santa Rita Meisjesinternaat; 66 leerlingen wonen thuis of bij familie.

Van 9 tot en met 18 maart 2026 namen de leerlingen van klas 12 deel aan de eindexamens, allemaal met succes. En ze zijn toegelaten tot vervolgonderwijs. Naast het reguliere lesprogramma worden dagelijks diverse extracurriculaire activiteiten georganiseerd, waaronder: Kulintang, Journalistiek, Basketbal, Futsal, Marching Band, Koor, Gitaar, Engelse Club, Scouting.

4. MENDEL JONGENSINTERNAAT

Het Mendel Jongensinternaat telde gedurende het eerste kwartaal **107 bewoners**, namelijk:

- 45 leerlingen in klas 10;
- 31 leerlingen in klas 11;
- 31 leerlingen in klas 12.

Van deze bewoners zijn 90 leerlingen van Papua-herkomst en 17 van niet-Papua-herkomst.

Religieus gezien zijn 68 bewoners katholiek en 39 protestants.

De meeste bewoners zijn afkomstig van buiten Manokwari. Slechts 27 jongens komen uit Manokwari zelf; 80 jongens zijn afkomstig uit andere regio's van Papua.

Het internaat staat onder leiding van 4 begeleiders, te weten: 1 priester; 2 broeders; 1 leek.

Dagelijkse routine: De dag begint om 04.30 uur met opstaan, persoonlijke verzorging en het opruimen van de kamers. Daarna volgt de ochtendmis van 05.30 uur tot 06.15 uur, gevolgd door ontbijt en vertrek naar school. Na schooltijd zijn er rustmomenten, corveediensten, sportactiviteiten, gezamenlijke studie, avondgebed en presentie. Gedurende januari–maart 2026 werden onder andere georganiseerd:

- Introductie op de internaatsregels;
- Retraite voor bewoners en begeleiders;
- Ontvangst van het sacrament van boete en verzoening;
- Kooroefeningen;
- Semester- en maandvergaderingen;
- Futsalwedstrijd; Psalm- en voordrachtwedstrijd; Bijbelquiz.

5. SANTA RITA MEISJESINTERNAAT

Het Santa Rita Meisjesinternaat telde in het eerste kwartaal 100 bewoners, verdeeld over de drie leerjaren van de senior high school. De meerderheid van de meisjes is katholiek; daarnaast is een aanzienlijk deel protestants. Ook hier komt het merendeel van de bewoners van buiten Manokwari.

Het internaat wordt begeleid door 5 toezichthouders: 2 religieuze zusters; 3 leken. Daarnaast zijn er voor zowel het Mendel- als het Santa Rita-internaat gezamenlijk 3 koks en 1 chauffeur beschikbaar. De dagelijkse routine volgt dezelfde structuur als in het Mendel Jongensinternaat: ochtendmis, schoolgang, middagrust, corvee of sport, avondstudie en gemeenschappelijk gebed.

Belangrijke activiteiten in dit kwartaal:

- Introductie op de internaatsregels; Retraite; Sacrament van boete en verzoening;
- Koorvorming; Gezamenlijke filmavond
- Maandelijkse vergaderingen;
- Groepsgesprekken; Avondreflecties;
- Verkiezing van de internaatscommissie.

6. SANTA MONIKA MEISJESINTERNAAT (JUNIOR HIGH SCHOOL)

Het Santa Monika Meisjesinternaat telde 81 bewoners, namelijk 17 leerlingen in klas 7, 39 in klas 8 en 25 in klas 9. De leeftijden varieerden van 12 tot 16 jaar. Er waren 50 katholieke en 31 protestantse meisjes.

De bewoners zijn afkomstig uit zeer verschillende gezinssituaties en sociaal-economische achtergronden.

Het merendeel van de meisjes komt van buiten Manokwari.

Het internaat beschikt over 3 personeelsleden: 2 zusters; 1 docent

In dit kwartaal werden de volgende activiteiten georganiseerd:

- Retraite voor bewoners en begeleiders;
- Voorlichting omtrent drugsgebruik; Bijbelstudie.

7. FRANS JONKERGOUW JONGENSINTERNAAT

Het Frans Jonkergouw Jongensinternaat telde 80 bewoners, verdeeld over klas 7, 8 en 9.

De meerderheid van de bewoners is van Papoea-herkomst. Ook hier is het grootste deel van de jongens afkomstig van buiten Manokwari.

De begeleiding bestaat uit: 1 priester; 1 frater; 1 broeder.

Daarnaast zijn er 3 koks en 1 chauffeur ten dienste van het internaat.

De dagelijkse structuur is vergelijkbaar met die van het Santa Monika Meisjesinternaat en is gericht op discipline, geloofsvorming, studiebegeleiding en gemeenschapsleven.

Gedurende januari–maart 2026 werden de volgende activiteiten georganiseerd:

- Gezamenlijke filmavond;
- Dansactiviteiten;
- Internaatsretraite;
- Buitenschoolse activiteiten;
- Bijbelstudie; Rozenkransgebed
- Tuinonderhoud

